

Φωτεινή Μαρμάνη

Ιστορικός – Αρχαιολόγος

Διδάκτωρ Κοινωνιολογίας Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Δομές φιλοξενίας αιτούντων άσυλο αλλοδαπών στην Ελλάδα – Συγκριτική προσέγγιση με υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες*

Εισαγωγή

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗΣ είναι η ανάδειξη των τύπων των Κέντρων (Δομών) που λειτουργούν στην Ευρώπη, των συνθηκών που επικρατούν συγκριτικά με τη λειτουργία αντιστοίχων στην Ελλάδα εστιάζοντας στις Δομές της Νοτιοανατολικής Απτικής, καθώς επίσης και η παρουσίαση προτάσεων προς βελτίωση της οργανωτικής δομής τους και των συνθηκών λειτουργίας τους.

Στις ευρωπαϊκές χώρες παρατηρείται μια εντυπωσιακή ποικιλία ρυθμίσεων και πρακτικών ως προς την υποδοχή των αιτούντων άσυλο. Γίνεται σαφής διαχωρισμός στα Κέντρα Κράτησης (κλειστού τύπου) και στα Κέντρα Υποδοχής (ανοιχτού τύπου). Συγκριτικά με τον αριθμό των Κέντρων Κράτησης που λειτουργούν στην Ευρώπη και τα οποία προορίζονται για τους παράνομους μετανάστες που βρίσκονται υπό διοικητική κράτηση και λειτουργούν σε χώρες όπως το Μαρόκο, το Βέλγιο, η Μάλτα, η Ελλάδα και σε άλλες χώρες, ο αριθμός των Κέντρων Υποδοχής δεν είναι μεγάλος.

Είναι γεγονός ωστόσο πως η αυξανόμενη εφαρμογή του μέτρου της κράτησης σε πολλά κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.), συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας, έχει υποστεί κριτική από πολλές διεθνείς οργανώσεις. Σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα, η κράτηση των αλλοδαπών θα πρέπει να αποτελεί έσχατο μέτρο, να εφαρμόζεται για το μικρότερο δυνατό διάστημα, και όπου είναι εφικτό να αναζητούνται εναλλακτικά της κράτησης μέτρα.

* [Σ-12: 07-10-2018 13:00 / E-28]

Στην Ελλάδα και λιγότερο συχνά στην υπόλοιπη Ευρώπη, συναντούμε δύο τύπους διοικητικών κέντρων κράτησης. Ειδικότερα:

- τα κλειστά κέντρα που προορίζονται για τους παράνομους μετανάστες, και
- τα ανοικτά κέντρα για τους αιτούντες άσυλο.

Ωστόσο, η ορθή λειτουργία των ανοικτών κέντρων θα σήμαινε και τη μεταφορά σε αυτά των ατόμων που υποβάλλουν αίτηση χορήγησης άσυλου παρόλα αυτά κάτι τέτοιο δε συμβαίνει.

Η Ύπατη Αρμοστεία (Υ.Α.) του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, η οποία τακτικά συνεχίζει να πραγματοποιεί επισκέψεις στα Κέντρα εκφράζει επιφυλάξεις αναφορικά με τη λειτουργία τους αλλά και σοβαρά ερωτηματικά για τις διαδικασίες που προηγούνται της μεταφοράς των παράνομων μεταναστών στα κέντρα αυτά. Επίσης, τονίζεται ότι λόγω του ότι «παραμένει εξαιρετικά περιορισμένη η δυνατότητα πρόσβασης στη διαδικασία άσυλου» στην Ελλάδα, «υπάρχει κίνδυνος ανάμεσα στους συλληφθέντες με σκοπό την απομάκρυνσή τους από τη χώρα να περιλαμβάνονται και άτομα που έχουν ανάγκη διεθνούς προστασίας, τα οποία όμως δεν κατάφεραν να υποβάλουν το αίτημά τους». Επιπλέον, «με βάση την ισχύουσα νομοθεσία, η διοικητική κράτηση αλλοδαπών χωρίς νομιμοποιητικά έγγραφα είναι επιτρεπτή για περιορισμένο χρονικό διάστημα και μόνο ενόψει της απομάκρυνσής τους προς τη χώρα καταγωγής ή προέλευσης». Καταλήγει δε ότι «σε περίπτωση που η απομάκρυνσή τους είναι ανέφικτη (για λόγους νομικούς ή πρακτικούς), η αποτελεσματικότητα του μέτρου της κράτησης εγείρει σοβαρά ερωτηματικά».

Επιπρόσθετα, και βάσει της επίσης Έκθεσης της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ) για το έτος 2016 παρατηρήθηκαν σημαντικές διαφοροποιήσεις που παγιώνουν ανισότητες στις συνθήκες στέγασης στα Κέντρα φιλοξενίας. Ως γενική παρατήρηση, διαπιστώνεται ότι οι συνθήκες στέγασης στα Κέντρα φιλοξενίας που επισκέφθηκε η ΕΕΔΑ (Ελαιώνας, Σχιστό, Σκαρμαγκάς, Κως) είναι προβληματικές έως απολύτως ακατάλληλες. Μόνο στον Ελαιώνα διαπιστώθηκαν σχετικά αξιοπρεπείς συνθήκες στέγασης. Η κρατική ιατρική φροντίδα στα κέντρα φιλοξενίας παρουσιάζεται επίσης, να είναι ιδιαίτερα ανεπαρκής καθώς υπάρχει ένας στρατιωτικός, συνθήως, γιατρός (για εκατοντάδες ή χιλιάδες άτομα), δεν υφίσταται παραϊατρικό προσωπικό, ωστόσο ένας αξιόλογος αριθμός ΜΚΟ παρέχει ευρύ φάσμα υπηρεσιών ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης κι έτσι καλύπτεται εν μέρει το σοβαρό έλλειμμα κρατικής παρουσίας στα κέντρα φιλοξενίας.

Συγκριτική επισκόπηση

Μέσα στα πλαίσια της συγκριτικής επισκόπησης του καθεστώτος και των συνθηκών υποδοχής των αιτούντων άσυλο ανεξαρτήτως φύλου σε επιλεγμένες ευρωπαϊκές

χώρες, όπως αποτυπώθηκε στην έρευνα που διενήργησαν οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα (ΓΧΣ) κατά το έτος 2010¹, αναδεικνύονται σημαντικές αντιθέσεις και διαφορές.

Οι προσπάθειες εναρμόνισης του καθεστώτος υποδοχής των αιτούντων άσυλο στις ευρωπαϊκές χώρες οφείλονται και στο γεγονός ότι οι σημαντικές αποκλίσεις που υφίστανται μπορούν να επηρεάσουν καθοριστικά και την κατανομή της «ζήτησης για άσυλο» στα διάφορα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ωστόσο, οι εν λόγω αποκλίσεις και διαφορές δεν είναι δυνατόν να απαλειφθούν εντελώς, αφού οι εσωτερικές συνθήκες, τα γεωγραφικά και συγκοινωνιακά δεδομένα, το βιοτικό επίπεδο, το επίπεδο κοινωνικών παροχών και τα προβλήματα ανεργίας, εγκληματικότητας/δημόσιας ασφάλειας κ.λπ., διαφέρουν σε πολύ μεγάλο βαθμό στις διάφορες περιοχές της Γηραιάς Ηπείρου. Είναι χαρακτηριστικό ότι πολλές χώρες με ιδιαίτερα αναπτυγμένο κοινωνικό κράτος τείνουν να ελέγχουν πολύ στενά τη ζωή και τις κινήσεις των αιτούντων άσυλο, επιβάλλοντας ένα αρκετά «κλειστό» καθεστώς υποδοχής και προστασίας.

Έτσι, στη Γερμανία υφίσταται ένα αρκετά συγκεντρωτικό σύστημα κατανομής στα Κέντρα υποδοχής, σύμφωνα με ένα τυποποιημένο «κλειδί» κατανομής στα ομόσπονδα κρατίδια που βασίζεται σε ποσοτώσεις. Η παραμονή στο κέντρο υποδοχής είναι υποχρεωτική ακόμη και για εκείνους που έχουν συγγενείς, οι οποίοι ήδη κατοικούν μόνιμα στη Γερμανία. Επιπλέον, οι αιτούντες άσυλο δεν δικαιούνται να εγκαταλείψουν τη διοικητική περιφέρεια του κέντρου υποδοχής, ενώ η εκεί διαμονή τους δεν μπορεί, κατ' αρχήν, να υπερβεί τους τρεις μήνες. Στη συνέχεια, εφόσον το αίτημα ασύλου δεν απορριφθεί ως προδήλως αβάσιμο, οι αιτούντες άσυλο μετακινούνται σε συγκεκριμένους δήμους όπου υφίστανται σχετικά οικοτροφεία. Η εκεί διαμονή είναι επίσης υποχρεωτική, εκτός εάν δεν υπάρχει θέση σε οικοτροφείο της διοικητικής περιφέρειας όπου υπάγεται ο αιτών και ο τελευταίος έχει στενούς συγγενείς στη Γερμανία, ενώ απαιτείται, επιπλέον, να μην προκαλείται πρόσθετη οικονομική επιβάρυνση στο Δημόσιο από την μη παραμονή σε κέντρο².

Περισσότερο ελαστικές είναι οι ρυθμίσεις που ισχύουν στη Σουηδία, όπου οι αιτούντες άσυλο κατανέμονται υποχρεωτικά σε κέντρα διαμονής, εκτός εάν διαθέτουν φίλους ή συγγενείς που κατοικούν μόνιμα στη Σουηδία.

Στη Δανία όλοι οι αιτούντες κατανέμονται σε ένα από τα κέντρα που διοικεί ο Ερυθρός Σταυρός, τα οποία χαρακτηρίζονται ως «ανοικτά» κέντρα, καθώς οι αιτούντες άσυλο δεν είναι υποχρεωμένοι να μένουν συνεχώς σε αυτά, ωστόσο στην πράξη η εξάρτηση από τις κοινωνικές παροχές των κέντρων είναι τόσο έντονη και η γεωγραφική απόσταση από πόλεις τόσο μεγάλη, ώστε οι αιτούντες δύσκολα τα εγκαταλείπουν. Εξάλλου, η απομάκρυνση από το Κέντρο για μεγαλύτερο χρονικό

1. Γιατροί Χωρίς Σύνορα, (Ιούνιος 2010). Έρευνα: Μετανάστες χωρίς έγγραφα-Ζωές υπό κράτηση.

2. Γιατροί Χωρίς Σύνορα, (Ιούνιος 2010). Έρευνα: Μετανάστες χωρίς έγγραφα-Ζωές υπό κράτηση.

διάστημα απαιτεί άδεια. Οι αιτούντες μπορούν μετά από ένα πρώτο διάστημα (συνήθως έξι εβδομάδες) να διαμένουν μαζί με συγγενείς ή φίλους που κατοικούν μόνιμα στη Δανία, ωστόσο, σε αυτήν την περίπτωση μειώνονται δραστικά οι οικονομικές παροχές.

Στο Ηνωμένο Βασίλειο, αντίθετα, η διαμονή σε κέντρα υποδοχής δεν είναι υποχρεωτική και σε αρκετές περιπτώσεις οι αιτούντες άσυλο διαμένουν σε τοπικά πανδοχεία, ενώ στη Γαλλία η φιλοξενία σε κέντρο υποδοχής αποφασίζεται σύμφωνα με συγκεκριμένα κοινωνικά κριτήρια. Στην Ιταλία, τα κέντρα υποδοχής οργανώνονται από τις τοπικές αρχές, ενώ πολλές υπηρεσίες παρέχονται από οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και της καθολικής εκκλησίας όπως η Caritas κ.ά. Στην πράξη, οι περισσότεροι αιτούντες άσυλο αναζητούν ιδιωτικό κατάλυμα και εργάζονται παράνομα. Στην Ισπανία, η παραμονή στις λίγες διαθέσιμες θέσεις των κέντρων υποδοχής δεν είναι υποχρεωτική, ενώ αρκετοί αιτούντες μπορούν να εργαστούν νόμιμα (ανάλογα με την Περιφέρεια όπου βρίσκονται). Τέλος, στην Πορτογαλία η οργανωμένη υποδοχή βρίσκεται ακόμη στα πρώτα της στάδια και στην πράξη όλοι σχεδόν οι αιτούντες άσυλο αναζητούν ιδιωτικό κατάλυμα ή τη φιλοξενία φιланθρωπικών οργανώσεων, ενώ συνήθως εργάζονται παράνομα³.

Αντιλαμβανόμαστε λοιπόν πως εξακολουθεί να υπάρχει μια εντυπωσιακή ποικιλία ρυθμίσεων και πρακτικών ως προς την υποδοχή των αιτούντων άσυλο ανεξαρτήτως φύλου στις ευρωπαϊκές χώρες: Τα οργανωμένα κέντρα υποδοχής, αλλού δεν επαρκούν και καλύπτουν ένα πολύ μικρό ποσοστό των αιτούντων άσυλο, αλλού είναι υποχρεωτική η διαμονή τους σε αυτά (Γερμανία, Ολλανδία, Ελβετία κ.α.) και αλλού δεν είναι υποχρεωτική, ωστόσο η μη διαμονή τους συνεπάγεται την απώλεια κάποιων σημαντικών κοινωνικών παροχών (Δανία, Βέλγιο, Νορβηγία κ.λπ.). Ο κοινωνικός διαχωρισμός φαίνεται να προωθείται από τα «κλειστά» μοντέλα, ενώ από την άλλη πλευρά η έλλειψη οργανωμένης υποδοχής φαίνεται να εκτρέφει την ανασφάλεια και την παρανομία. Το ζητούμενο είναι βέβαια η αναζήτηση λύσεων που αποτρέπουν την απομόνωση ενώ διευκολύνουν την προσωπική προσαρμογή και την οργανική ένταξη στις κοινωνίες υποδοχής.

Όσον αφορά στην Ελλάδα και με βάση την προαναφερθείσα έρευνα συμπεραίνουμε ότι στα κέντρα κράτησης μεταναστών οι συνθήκες διαβίωσης είναι απαράδεκτες, οι συνθήκες υγιεινής και η διανομή ειδών πρώτης ανάγκης ανεπαρκείς, όπως και ο προαυλισμός ενώ η έλλειψη ενημέρωσης, διερμηνείας και ιατρικής παρακολούθησης των ατόμων δυσχεραίνουν τη ζωή τους. Αναμένεται ωστόσο βελτίωση της κατάστασης που επικρατεί εξαιτίας της λειτουργίας νέων σε διάφορα σημεία της Ελλάδας, με τον όρο βέβαια ότι οι όροι και οι διαδικασίες τοποθέτησης των αλλοδαπών στους χώρους αυτούς θα είναι οι ενδεδειγμένοι.

3. Γιατροί Χωρίς Σύνορα, (Ιούνιος 2010). Έρευνα: Μετανάστες χωρίς έγγραφα-Ζωές υπό κράτηση.

Σε επίπεδο διοικητικών διευθετίσεων, το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης (Γραφείο Ασύλου) ήταν στο πρόσφατο παρελθόν υπεύθυνο για όλα τα θέματα που αφορούσαν στην καταγραφή των αιτούντων άσυλο και τη διαδικασία καθορισμού του καθεστώτος του πρόσφυγα, ενώ το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας υπεύθυνο για τη στέγαση και τα περισσότερα από τα ζητήματα υποδοχής. Ωστόσο, με το νόμο 3907/2011 θεσμοθετήθηκε η σύσταση μιας αυτόνομης Υπηρεσίας Ασύλου, στελεχωμένης από πολιτικό προσωπικό και υπαγόμενης στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, με πλήρη απεμπλοκή της αστυνομίας από τις σχετικές διαδικασίες.

Η δημιουργία Κέντρων Πρώτης Υποδοχής στα σημεία εισόδου, που επίσης προβλέπεται στο Νόμο 3907/2011, επρόκειτο να θέσει τις βάσεις για μια διαφορετική αντιμετώπιση των μικτών μεταναστευτικών ροών. Στόχος ήταν να αντιστρέψει την πρακτική της αδιάκριτης, μακροχρόνιας και αναποτελεσματικής κράτησης λόγω «μη νόμιμης» εισόδου, με αυτή της λειτουργίας μηχανισμών εξακρίβωσης του «προφίλ» και των αναγκών, ολιγοήμερης στέρσης της ελευθερίας για την ολοκλήρωση των διαδικασιών αυτών, και παραπομπή των νεοεισερχομένων σε περαιτέρω διαδικασίες, ανάλογα με το καθεστώς ή τις ανάγκες του κάθε ατόμου: διαφορετική μεταχείριση για τους αιτούντες άσυλο, τα ασυνόδευτα παιδιά, τα θύματα βασανιστηρίων ή εμπορίας ανθρώπων, και διαφορετική για αυτούς που πρόκειται να κρατηθούν ενόψει απέλασης.

Κρίσιμα, βέβαια, ζητήματα για την επιτυχία των Κέντρων Πρώτης Υποδοχής (ΚΕ.Π.Υ.) ήταν και συνεχίζουν να είναι η ποιότητα και αλληλοσυμπλήρωση των λειτουργιών τους, με ευρύ φάσμα εξειδικευμένου προσωπικού, η αποτελεσματικότητα του συστήματος παραπομπών, καθώς και η διασφάλιση των δικαιωμάτων των νεοεισερχομένων για όσο χρόνο παραμένουν στα ΚΕ.Π.Υ. Οι αντιδράσεις τοπικών αρχών και κοινωνιών στις περιοχές όπου προβλεπόταν να λειτουργήσουν ΚΕ.Π.Υ. (σε υπάρχουσες ή νέες εγκαταστάσεις), καταδεικνύουν και συνεχίζουν να καταδεικνύουν την ανάγκη διαλόγου και αποσαφήνισης του ρόλου τους, καθώς και του καθεστώτος των πρόσκαιρα διαμενόντων σε αυτά.

Αξίζει να σημειωθεί πως κατά τη διάρκεια συγγραφής της παρούσας ανακοίνωσης ενδέχεται να τροποποιηθούν εκ νέου οι αρμόδιες αρχές για την διαδικασία καθορισμού της διαδικασίας ασύλου και τη μέριμνα για την οργάνωση και λειτουργία των Κέντρων Πρώτης Υποδοχής λόγω αλλαγής του κυβερνητικού σχηματισμού.

Αναφορικά με τις Δομές φιλοξενίας των αιτούντων άσυλο στην Αττική που ερευνηθήκαν⁴, συνοπτικά θα λέγαμε ότι οι αιτούντες άσυλο αντιμετωπίζουν προβλήματα ανεξαρτήτως φύλου, όπως τον υπερσυνωστισμό στις Δομές και τις κακές συνθήκες διαβίωσης, το γλωσσικό εμπόδιο, την ανεργία, καθώς και τα ψυχολογικά

4. Μαρμάνη, Φ., «Το προσφυγικό Πρόβλημα-Η διάσταση του φύλου», Εκδόσεις Παπαζήσης, 2018.

προβλήματα και τις διαταραχές στον ύπνο και την υγεία, που προκαλεί η αβεβαιότητα για το μέλλον τους. Επίσης, διαφαίνεται η έντονη επιθυμία τους να αποκτήσουν τα νομιμοποιητικά τους έγγραφα.

Από την πλευρά του διοικητικού και επιστημονικού προσωπικού των Δομών βάσει της έρευνας⁵ αποδεικνύεται ότι το βασικό πρόβλημα, που αντιμετωπίζουν όλες οι Δομές, αστικές και ημιαστικές (Κέντρο Προσωρινής Διαμονής Αιτούντων Άσυλο Αλλοδαπών Λαυρίου) είναι η έλλειψη κονδυλίων, που δυσκολεύουν τη χρηματοδότησή τους και εν μέρει η έλλειψη προσωπικού, η διακοπή των προνοιακών επιδομάτων, καθώς και η καθυστέρηση των διαδικασιών χορήγησης ασύλου.

Ο ρόλος των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων στην παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας και στήριξης είναι πολύ θετικός ενώ το μεγαλύτερο μέρος των ερωτώμενων που ανήκουν στο διοικητικό-επιστημονικό προσωπικό αυτών απάντησε ότι η βοήθειά τους στην καθημερινότητα προέρχεται από τις δωρεές.

Συμπερασματικά, θα μπορούσαμε να πούμε ότι ο ρόλος των Δομών είναι εξαιρετικά σημαντικός, όσον αφορά στη βοήθεια, τη συμβουλευτική/ψυχολογική υποστήριξη, στην παροχή αναγκαίων ειδών και στέγασης, ωστόσο η έλλειψη γνώσης ουσιαστών πληροφοριών ενός μικρού αλλά σημαντικού μέρους των επαγγελματιών, η έλλειψη υπηρεσιών επιμέλειας τέκνων και προώθηση εργασίας, όπως και η ελλιπής χρηματοδότησή τους και η μη ύπαρξη ικανοποιητικού αριθμού προσωπικού πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη και να αντιμετωπιστεί μέσω νέων πολιτικών και προτάσεων προς τις ίδιες τις Δομές και την ελληνική πολιτεία, οι οποίες κρίνεται σκόπιμο να υιοθετηθούν λόγω της αυξανόμενης ροής μεταναστευτικών και προσφυγικών πληθυσμών.

Προτάσεις

Στο σημείο αυτό κρίνεται σκόπιμη η παράθεση μέρους σχετικών προτάσεων προς την Ελληνική Πολιτεία και τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις που αφορούν σε θεσμικές μεταρρυθμίσεις και παροχή υπηρεσιών προς το φιλοξενούμενο μεταναστευτικό – προσφυγικό πληθυσμό και ειδικότερα προτείνεται:

- Να ληφθούν υπόψη και να μετατραπούν σε εθνική νομοθεσία τα ελάχιστα κριτήρια τα σχετικά με την υποδοχή αιτούντων άσυλο ανεξαρτήτως φύλου όπως αυτά υιοθετήθηκαν στην Οδηγία της Ε.Ε. σχετικά με τα ελάχιστα κριτήρια για την υποδοχή αιτούντων άσυλο στα Κράτη-Μέλη.
- Να υπογραφούν, επικυρωθούν και στη συνέχεια να εφαρμοστούν οι ευρωπαϊκές συμβάσεις και τα σχετικά κριτήρια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εξασφαλίζοντας

5. Μαρμάνη, Φ., «Το προσφυγικό Πρόβλημα-Η διάσταση του φύλου», Εκδόσεις Παπαζήσης, 2018.

ταυτοχρόνως ότι οι διαδικασίες κράτησης και υποδοχής των αιτούντων άσυλο συμμορφώνονται με τα διεθνή αναγνωρισμένα πρότυπα και ότι είναι σύμφωνες με την Ελληνική Νομοθεσία.

- Να εξασφαλισθεί η συμμόρφωση με τα διεθνή όργανα για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Να εξασφαλισθεί επιπλέον η εφαρμογή δεσμευτικών υποχρεωτικών παροχών, όπως το δικαίωμα στην τροφή, την ιατρική περίθαλψη, τη νομική συνδρομή και πρόσβαση σε υπηρεσίες διερμνεϊάς για όλους τους αιτούντες άσυλο.
- Να εξασφαλισθεί η εφαρμογή των απαραίτητων διαδικασιών συνεχούς ενημέρωσης σε εθνικό επίπεδο: πληροφόρηση και εκπαίδευση του προσωπικού των κέντρων σχετικά με τα κριτήρια υποδοχής σε όλα τα σημεία εισόδου και τα κέντρα υποδοχής.
- Να παρασχεθεί συστηματική εκτίμηση και αξιολόγηση των συνθηκών υποδοχής σε όλα τα Κέντρα Κράτησης στα σημεία εισόδου και τα Κέντρα Υποδοχής στην Ελλάδα.
- Να προσληφθεί προσωπικό ειδικά εκπαιδευμένο και εξειδικευμένο σε θέματα ασύλου (νομικά, κοινωνικά και ψυχολογικά ζητήματα) σε όλα τα κέντρα υποδοχής και κέντρα κράτησης. Οι Αστυνομικές Αρχές θα πρέπει να είναι υπεύθυνες μόνο για την ασφάλεια στα κέντρα κράτησης και για τη λήψη αιτήσεων ασύλου, και θα πρέπει να είναι κατάλληλα εκπαιδευμένες ώστε να γνωρίζουν πώς να αντιμετωπίσουν τους αιτούντες άσυλο στα κέντρα κράτησης.
- Να διευθετηθούν οι χιλιάδες εκκρεμούσες αιτήσεις ασύλου από την Υπηρεσία Ασύλου, η οποία θα πρέπει να στελεχωθεί με έμπειρο επιστημονικό προσωπικό και να λειτουργήσουν οι Επιτροπές Προσφύγων, ως δευτεροβάθμιο όργανο κρίσης.
- Να εξασφαλιστεί σταθερή και βιώσιμη χρηματοδότηση από τον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα.
- Να γίνει διάκριση των κέντρων υποδοχής και κέντρων στέγασης, κατά τα ευρωπαϊκά πρότυπα.
- Να αναγνωριστούν και να διαφοροποιηθούν οι οικονομικοί μετανάστες από τους αιτούντες άσυλο.
- Να επιτευχθεί αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους/τις αιτούντες-σες άσυλο από όλες τις δομές.

Abstract

Camps for asylum seekers in Greece -
Comparative approach with other European countries

In European countries there is an impressive variety of arrangements and practices for the reception of asylum seekers. There is a clear separation between detention centers and reception centers (open types). With regard to the number of Detention Centers in Europe intended for illegal immigrants under administrative detention eg in Morocco, Belgium, Malta, Greece and other countries the number of Reception Centers is not large.

The increasing application of the detention measure in many European Union (EU) member states, including Greece, has been criticized by many international organizations. According to international standards, detention of foreigners should be a last resort, applied for the shortest possible time, and where detention alternatives are possible.

The purpose of this paper is to highlight the types of centers-structures operating in Europe, the conditions in temporary accommodation centers in Greece focusing on the structures of south-eastern Attica and presenting proposals to improve their organizational structure and operating conditions.

Βιβλιογραφία

- Γιατρού Χωρίς Σύνορα, (2010). Έρευνα: Μετανάστες χωρίς έγγραφα-Ζωές υπό κράτηση.
Επίσια Έκθεση (2016) της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ).
Επίσια Έκθεση Υπατης Αρμοστείας ΟΗΕ.
Κόντης, Α., (2004), Νομικές, Θεσμικές και Διοικητικές διαστάσεις του καθεστώτος εισόδου και παραμονής μεταναστών στην Ελλάδα. Προκλήσεις και προοπτικές βελτίωσης. Μελέτη συμβατότητας του ελληνικού και του ευρωπαϊκού θεσμικού πλαισίου, Αθήνα.
Μαρμάνη, Φ., (2018), «Το προσφυγικό Πρόβλημα-Η διάσταση του φύλου», Εκδόσεις Παπαζήσης.